

som adskillige mene, ved den Forret, de have, til at kontrolere sig selv, selv føre Kontrol med dette Arbejde, er det jo mindre fint, og der burde maaske nok paa dette Punkt gøres Forandringer med Hensyn til Plantørernes Løn. De burde have en fast, tilstrækkelig Løn for deres Arbejde, men saa ogsaa være fri for at tjene noget ved Kørsel eller lignende. Saa vidt jeg ved, faa de omtrent 1,000 Kr. foruden Jordlodden, men selve den har ikke lidt at sige paa disse Egne.

Der er med Hensyn til Bevillinger til Nybygninger og Reparationer adskillige Punkter, hvor jeg ogsaa synes, at man ikke fører en økonomisk Statshusholdning. Der er saaledes Bevillingen paa 3,900 Kr. til Opførelse af en Bolig for en Arbejdsmand ude i Fanø Plantage. Den højtærede Landbrugsminister var jo meget ivrig for at faa Loven om Jordlodder til Husmænd gennemført. Naar vi i denne Lov have fastsat, at en Husmandslod ikke maatte gaa over 4,000 Kr., ser det mærkeligt ud at bruge samme Kapital for blot at faa en Bolig rejst til en Arbejdsmand. Staten bør ikke ude i disse Hedeegne og Klitstrækninger være med til at opføre saadanne Villaer, thi Befolkningen der venter ikke at komme til at bo i villalignende Boliger, og det bliver det jo. Vi Landboere, navnlig jydsk Landboere, vide jo, at naar der benyttes 4,000 Kr. til en Arbejdsmands Bolig, maa den blive flot. Der kunde sikkert bygges en Bolig for en Arbejdsmand med Familie for noget mindre, da denne Bolig hverken skal være til Avl eller Besætning. Det ser ogsaa ilde ud ude iblandt Befolkningen, at der til Plantørboligerne, der ligne Villaer, bruges fra 8,000 op til 15,000 Kr. Thi enten skal man Skik følge eller Land fly, som man siger, Staten bør ikke i disse Egne indlade sig paa at bygge saadanne Villaer. Der skal bygges anstændigt, saaledes at baade Plantører og Arbejdsmand kunne være tjente dermed, men det kan, som sagt, sikkert gøres for en langt mindre Pris.

Som jeg sagde før, medgaar der 7,950 Kr. til Græskultur i disse Plantager. Det er ogsaa en Bevilling, som jeg tror ikke bliver brugt med god Økonomi. Det var jo slet ikke Tanken fra først af, at der skulde drives Kultur inde i Klitterne, det bliver alt for kostbart. Man kan sige, at hvert Straa, der kultiveres frem der, bliver kostbart. Der er foreslaaet en Indtægt af Klitplantagerne ved Salg af Udhugst, Græs, Havre, Planter, Vildt og Grus m. m. af 25,000 Kr. Det var rart at faa at vide,

hvor meget af dette Græs og Havre der virkelig indbringes, og hvor langt det rækker op imod, hvad det koster at anlægge disse Græsarealer. Det ser ganske vist godt ud, naar man kommer ud og ser den Kløver og Havre, der kan staa paa disse Arealer, men alle maa dog indrømme, at hvis en fattig Mand køber et Stykke Jord ude i Klitten, kan han umulig drive det op saaledes, at det kan give noget lignende, og disse opdyrkede Arealer kunne paa ingen Maade være en Anvisning for andre, de kunne umulig gøre det samme; enhver, der har Penge til at købe Jord for og vil bruge disse Penge til at kultivere Jord for, vilde jo slet ikke købe Jord ude i disse Egne, saa jeg mener, at disse Penge ere spildte, og det vil sikkert ogsaa vise sig, hvis vi faa Oplysning om, hvor meget der bliver solgt fra disse opdyrkede Arealer, at det paa langt nær ikke har betalt Udgifterne.

Den anden Sag, jeg vil tale om, er ogsaa noget, der passerer ude for alles Øjne i Klitterne ud imod Vesterhavet, og jeg har ogsaa talt om denne Sag før. Det er nemlig vore Strandkontrollører, som jo høre ind under Finansministeriet. Nu ved jeg meget godt, at Opkrævningen af Finanstolden udfordrer et stort Apparat, og at der skal store Midler til for at indkasere Tolden, til Administrationen af vort Toldvæsen; det andrager ca. 3 Mill. Kr. Jeg skal ikke komme ind paa, om der kunde undværes noget her, men jeg skal kun nævne, at man ude i Befolkningen i høj Grad kritiserer disse Strandkontrollørers Virksomhed, der ere ansatte langs Kysten. Jeg har som sagt tidligere omtalt det, og den tidligere Finansminister har udtalt, at man var nødt til at have disse Strandkontrollører for at hindre Indsmugling af toldpligtige Varer. De, der kende disse Forhold, vide, at der aldeles ikke er Tale om, at der indsmugles Varer. Maaske er det nødvendigt, at der er noget Opsyn til Stede. Forholdet er ogsaa forandret et Par Steder i min Nærhed, idet der i Stedet for en Strandkontrollør er blevet ansat en Opsynsmand med meget mindre Løn. Vi have langs Kysten oplyste Mænd, Fiskere og andre Mænd, som godt kunne paatage sig Hvervet, og gerne ville paatage sig en saadan Bestilling for en lille Betaling. De, der kende disse Forhold, vide, at disse Mennesker, der gaa der som Strandkontrollører, bogstavelig talt ingen Ting have at udrette, de skulle kun se efter, hvad der inddriver og se efter, om der er toldpligtige Varer imellem; opmaale disse og